

Købmand, byarkivar, historiker og æresborger

Clemen Nielsen Termansen

(1857 – 1939)

Familien Termansen var en slægt, som gennem flere generationer satte deres præg på Ribe. Clemens far, F. M. Termansen (1788-1879), var bogbinder og havde sin forretning i Sønderportsgade, hvor også flere af farbrødrene drev bogbinderi og boglade (boghandel). Adressen var Sønderportsgade 17 på hjørnet af Sønderportsgade og Puggaardsgade, hvor der siden 1813 og indtil 1995 blev drevet boghandel med navnet Termansens Boghandel.

Termansens Hus 2024

Huset er fra 1597 og fremstår stadig med sit bindingsværk som en markant bygning. I bygningen er der nu kultur- og spillested (jazz), som trods de trange forhold er et søgt sted. Her

voksede Clemen Termansen op og kom på Ribe Katedralskole, hvorefter han i 1873 kom i handelslære hos købmand Theodor Bøgild i Storegade (nu: Overdammen). Forretning lå på hjørnet af Overdammen og Sortebrødre-gade og rummer i dag tøjforretningen "Janne K.". I dag stærkt ombygget.

Købmanden

Efter læretiden fortsatte han som kommis i forretningen, der foruden fødevarer til gæstgiverier og købmænd også drev en omfattende engros vinhandel med kunder, ikke bare i hele Vestjylland, men også i Slesvig-Holsten. Efter en kort afbrydelse, hvor han tog et år på Grüners Handelsakademi i København, vendte han tilbage til Ribe og Bøgilds købmandshandel.

I 1893 overtog Clemen Termansen forretningen, som han drev indtil 1909, hvor den blev overtaget af købmand A. Andersen, der selv havde stået i lære og arbejdet hos Bøgild i årene 1887-1896.

Clemen Termansen boede i en bygning i Sortebrødre-gade i tilknytning til forretningen. Her var der en gård,

hvor der efter sigende var et syndigt rod af strandingsstræ, som C. T. selv såvede op for at få motion - og vel også brænde!

Huset, hvor købmandshandlen lå

Historikeren

Trods købmandsvejen havde Termansen stor interesse for Ribe Bys historie og undersøgte og beskrev dele af byens historie på et videnskabeligt niveau. Han var desuden en af initiativtagerne til en fortsættelse af J. Kinchs "Ribe Bys Historie og Beskrivelse". Kinch nåede kun at fuldføre værket for tiden indtil 1660, inden han døde. Han havde dog nået at samle materiale til en fortsættelse. Kinch havde haft Termansen som lærer på Katedralsko-

len, og det er uden tvivl hans inspiration, der gav Termansen den historiske interesse. Termansen skrev flere artikler om Ribes historie bl.a. ”Sct Clemens Kirke i Ribe” fra 1905 og ”Indskrifter fra gamle Bygninger i Ribe” fra 1918.

Den meget aktive ripenser

Clemen Termansen var en initiativrig og arbejdsom person, som deltog i mange ting i byen. Han blev i 1921 udnævnt til byarkivar og havde ansvaret for, at byens arkivalier blev registreret og opbevaret forsvarligt til stor glæde for eftertiden.

Han var i en årrække med i foreningen ”Det Antikvariske Selskab” og var samlingsens formand fra 1918 og indtil sin død i 1939.

Han var indvalgt i Ribe byråd fra 1894-1900 og fra 1903-1921, valgt for partiet Højre (konservative). Han var byens brandinspektør 1910-25, og han var tilsynsførende ved Sct. Catharinæ Kirkes store renovering 1918-32.

Hædersbevisninger

For sine mange tillidsposter og hverv blev han i 1927 belønnet med Ridderkorset af Dannebrog.

I 1934 udnævnte byrådet ham til æresborger i Ribe med ordene ”...i Erkendtlighed af hans store, uegennyttige Arbejde for sin Fødeby”.

Senere rejste byen en imponant granitsten med byens segl på hans grav.

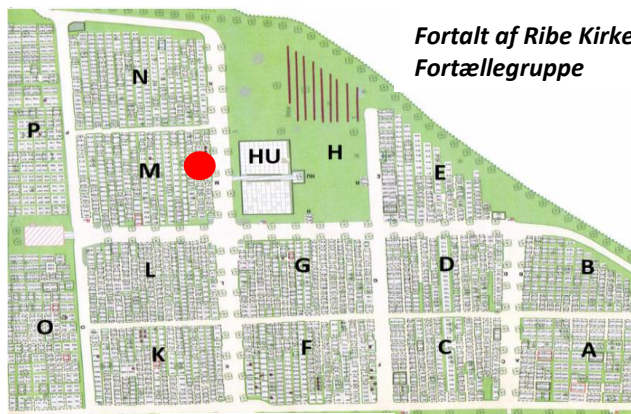
Også en vej i Tangkvarteret er opkaldt efter ham, Termansensvej.

I alt har Ribe haft fire æresborgere: Stiftsfysikus J. J. Kiær, redaktør Carl Willemoës, byarkivar Clemen Termansen og kunsthistoriker og forfatter Hans Edvard Nørregård-Nielsen. Efter kommunesammenlægningen i 2007 med Esbjerg Kommune ophørte ordningen.

Et kuriosum: Clemen Termansen var også aktiv fysisk: I en alder af 72 år vandrede han for motionens skyld fra Ribe til Holsted og tilbage igen samme dag. Senere også til Esbjerg.

Jordefærd

Clemen Termansen døde i 1939, 81 år gammel. Han fik en storslået begravelse fra Domkirken, hvad nedenstående billeder i Torben Hestehaves arkiv til fulde viser. Det efterhånden hensygnende *Ribe Ligbærerlaug* bar kisten med byens honoratiores i spidsen.

Gravgade

Fortalt af Ribe Kirkegårdes Fortællegruppe

Ved hans Jordefærd udtalte Vennen Seminarieførstander Haar bl.a. følgende: ”Nu er han da gået over i den Række af særprægede Skikkelser, som Ribes Historie har været så rig på, udvortes talt mindre anseelig end saa mange af vor Tids store, men ved sin Karakters Mildhed og Renhed de bedstes Ligemand —”Æresborger” havde Byen nævnt ham til at blive, underlig fordringsløs og beskeden forblev han altid. Han bad sit Liv igennem om hjælp til at blive ”god og retskaffen”. Vi synes, han blev det som få ”

(Fra nekrolog af lokalhistoriker H. K. Kristensen)

RIBE
KIRKEGÅRDE